

M. J. ARLIDGE

TALENT NA SMRŤ

*Stačí pohľad a vie,
kedy a ako zomriete*

IKAR

M. J. ARLIDGE

TALENT NA SMRŤ

Preložil Martin Štulrajter

IKAR

M. J. Arlidge
A GIFT FOR DYING

Original English language edition first published
by Penguin Books Ltd, London

Text copyright A GIFT FOR DYING © M. J. Arlidge 2019

The author has asserted his moral rights.

All rights reserved.

Translation © 2020 by Martin Štulrajter

Jacket design © 2020 by Barbara Baloghová

Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7316-0

Pre Jennie obdarovanú skutočnými talentmi

V živote sa netreba ničoho báť,
treba len všetkému porozumieť.

MARIE CURIE

Prvá kniha

1

Po nečakanom náraze prišlo vlúdne gesto.

Na North Michigan Avenue panovala dopravná špička a všade bolo plno ľudí. Chodník upchali úradníci, nakupujúci a turisti, ktorí chceli zažiť čaro chicagskej štvrte Magnificent Mile. Napredovanie viazlo a Kassie so sklonenou hlavou kľučkovala davom ľudí. Iba zriedkakedy si trúfla zájsť do centra Chicaga – na sever sa odvážila, iba keď išla do luxusných obchodov kradnúť šaty a kozmetiku – a už sa túžila vrátiť do dôverne známych, živelne zastavaných južných predmestí.

Očami prilepenými k zemi videla približujúce sa nohy a v poslednom okamihu sa uhýbala, na chvíľu jej však asi zakolísala pozornosť, pretože znenazdajky vrazila do niečoho tvrdého a nepoddajného. Zrážka bola taká silná, že ju odhodilo dozadu. Z pleca jej sklzla kabela, ukradnuté šatstvo sa vysypalo na chodník a ona sa zvalila na betón polepený žuvačkami. Pristála na zadku, udurela si silno kostrč, vyrazilo jej dych a poriadne sa zatočila hlava.

Chvíľu tam sedela, uvedomovala si, ako smiešne asi vyzerá, no nemohla sa pohnúť. Na hanbu sveta jej do očí vhrkli slzy.

„Ste v poriadku?“

Hlas k nej doliehal z veľkej diaľky, ale napriek tomu prenikol cez nepríjemný hluk trúbiacich taxíkov na rušnej hlavnej ulici.

„Je to absolútne moja vina. Nevidel som vás.“

Kassie si uvedomila, že sa nad ňou skláňa akýsi neznámy muž.

„Občas nevnímam, takže si nevšimnem ani to, čo mám pred nosom.“

Mal pokojný, láskavý hlas.

Kassie sa cítila ešte hlúpejšie – ak zrážku niekto zavinil, tak rozhodne ona. Matka o nej neustále hovorievala, že je nemotorná.

„Dúfam, že som vás nezranil,“ hovoril ďalej hlas. „Ak potrebujete, aby vás vyšetri...“

„Nič mi nie je,“ odvetila Kassie rýchlo. „Nechcem vás zdržiavať.“

Ani naňho nepozrela, podľa topánok bez jedinej škvrnky a drahého obleku vedela, že nepatrí do jej sveta. Očividne mal postavenie, peniaze a pravdepodobne málo času, aby pomáhal záškolákom.

„Podťe, pomôžem vám.“

Podal jej ruku. Silnú, sebavedomú, otvorenú. Vďaka jej chytila a o chvíľu zasa stála na nohách. Bolesť už pominula, Kassie by sa rada pobrala preč. Bála sa, že by sa mohol niektorý z policajtov hliadkujúcich na North Michigan Avenue začať zaujímať o veci rozsypané po chodníku.

„Ďakujem vám,“ zašomrala a neodtrhla pritom oči od zeme.

„Ste si istá, že pre vás nemôžem nič urobiť? Čo taxík?“

Mal taký príjemný, upokojujúci hlas, že už nedokázala viac odolať. Zdvihla zrak a pozerala na pevnú, hladko oholenú bradu, husté hnedé kučery, hlboké orieškové oči. Muž sa usmieval, v očiach mu ihrali iskričky dobrej nálady, no Kassie zrazu zmeravela.

Dúfala, že v jeho tvári nájde láskavosť, možno rozvážnosť. Uvidela však smrť.

2

Adam Brandt zostupoval do podsvetia.

Väznica Cook County pôsobila zvonku veľkolepým dojmom – vysoké múry a ostnatý drôt stočený do harmóniky –, no znútra bola priam ubíjajúca. Podzemné chodby vedúce k celám zámerne vytvárali bludisko, odstránili dokonca aj značky a smerové tabule, aby sťažili pokusy o útek. Aj pravidelní návštevníci sa strácali. Cestou ich navyše nepretržite sprevádzal hluk – piskot, krik a hulákanie –, ktorý znásoboval úzkosť z toho, čo asi čaká na jej konci. Nebolo to príjemné ani správne, bola to však každodenná realita v najväčšom neoficiálnom zariadení pre duševne chorých v Amerike.

Adam sem chodieval už celé roky. Ako skúsený forenzný psychológ úzko spolupracoval s úradom šerifa. S harvardským diplomom a dvojitou špecializáciou na psychológiu dospelých i detí by si nahonobil slušný majetok, aj keby sa staral len o klientov, ktorí ho navštevovali v jeho súkromnej praxi v Lincoln Parku. Nikdy však nezabudol na svoj skromný pôvod a nedokázal ignorovať ani svoje svedomie, a práve preto sa pravidelne objavoval v útrobách zeme pod väznicou Cook County.

Tváre v celách boli skľučujúco známe. Adama znepokojilo, že sa dnes ráno zasa ocitol zoči-voči Lemarovi Johnsonovi.

„Kamoš, nemôžem tu trčať. Nemôžem...“

„Rozumiem, Lemar, a pokúsim sa ťa odtiaľto dostať. Musíš sa však na mňa pozerieť. Nevieť s tebou komunikovať, keď sa na mňa nedívaš.“

Dvadsaťjedenročný mladík sa pohojďoval na stoličke a tvár si zakrýval mohutnými zjazvenými dlaňami. Život mu ničilo násilie – otca zavraždili, bratranca zastrelili z okoloidúceho auta – a jeho duševné zdravie neprestajne viselo na vlásku. Mal maniodepresívny syndróm, trpel posttraumatickou stresovou poruchou a pravidelne užíval heroín, ktorý mu pomáhal zaspať.

Po ich poslednom stretnutí sa podarilo Adamovi vybaviť Lemarovi pobyt v podpornom zariadení pre duševné zdravie. Po prepustení sa mu za pomoci prozacu a hydroxyzínu vodilo celkom dobre. Adam nebol fanúšik liekov, zdalo sa však, že zaberajú – aspoň do včerajšieho večera, keď Lemar nožom ohrozil muža v reštaurácii Chicken Shop v South Shore.

„Užíval si lieky?“

„Iste, iste.“

„Pozri na mňa, Lemar.“

„Doriti, došli mi,“ vyhrkol mladík a ani nezdvihol zrak.

„Prečo?“

„Povedali mi, že mám čakať štyri mesiace na kontrolu u lekára.“

Adamovi klesla nálada. Tento typ sťažnosti bol celkom bežný v dôsledku nedávneho krátenia príspevkov na starostlivosť o duševné zdravie a až škandalózne neschopnosť parlamentu odsúhlasiť štátny rozpočet. Ne-

kompromisnosť obidvoch strán ho privádzala do varu – pri politických hrách nikdy netrpeli politici.

„Snažil som sa, aby mi vydržali. Bral som ich každý druhý deň, ale privádzalo ma to do šialenstva.“

„Kedy sa ti minuli?“

„Pred dvomi týždňami.“

„Mal si sa mi ozvať. Alebo kontaktovať centrum.“

„Skúšal som.“

Adam nechal lož bez komentára. Lemar mal očividne manickú fázu – žil divým spoločenským životom, rozhadzoval peniaze, hoci ich nemal veľa, a preto nemal šancu zložiť kauciu –, no začínal prudko upadať do depresie.

„Dobre, zoženieme nejaké lieky a potom mi porozprávaš, čo presne sa stalo. Zajtra ťa čaká obžaloba a chcem, aby tvoja obhajkyňa získala všetko potrebné na preukázanie, že nepotrebuješ viac než krátky pobyt v zariadení pre duševné zdravie. Predpokladám, že to je lepšia možnosť než zostať tu.“

Lemar sa prestal na chvíľu vrtieť a nepatrne prikývol.

„Dobre, porozprávajme sa.“

O hodinu neskôr bol Adam zasa na parkovisku pri väznici. Podišiel k svojmu extravagantnému autu Lexus SUV, no sám seba presvedčil, že je prijateľné vzhľadom na očakávané narodenie prvého dieťaťa. Pozrel na hodinky. Lemar hovoril iba neochotne a chvíľu trvalo, kým z neho vytiahol súvislé zhrnutie udalostí. Bolo krátko pred šiestou, ostávalo mu len dúfať, že nebudú veľké zápchy, lebo sa chcel ešte zastaviť v ambulancii a dôjsť domov v rozumnom čase. Pridal do kroku, z diaľky odomkol auto, otvoril dvere a hodil dnu tašku a sako. Vtom sa mu rozvibroval telefón.

Telefonát o takomto čase neveštil nič dobré a Adama vôbec neprekvapil, keď pozrel na číslo. Volal mu Freddie Highsmith, hlavný dozorca z chicagskeho centra pre zadržanie mladistvých.

„Freddie, práve som na ceste domov,“ ozval sa Adam opatrne.

„Viem, viem,“ odvetil Freddie dobrosrdečne. „Občas však človek potrebuje toho najlepšieho vo fachu.“

„U mňa s lichôtkami nepochodíš.“

„A navyše nikto iný nie je poruke. Obvolal som zvyčajných kandidátov, ale všetci sú v obliehaní. Pozri, chápem, že melieš z posledného, ale toto nemôžem dať niekomu, kto práve vyšiel zo školy.“

Freddie sa odmlčal, dobrosrdečnosť sa vytratila a premohla ho úzkosť. Adam nepovedal ani slovo, zrazu ho premkol nepokoj. Uprene počúval, čo Freddie povie.

„Máme tu jeden akútny prípad.“

3

Jacob Jones dopil pivo Goose Island a prudko položil prázdny pohár na drevený pult. Bol to jasný signál barmanovi, že potrebuje ďalší. Na pohári zostala hrubá vrstva vyzrážaných kvapiek. Ustatý barman ho schmatol a s nadvihnutým obočím sa začudoval, ako rýchlo ho zákazník obrátil do seba.

Jacob nereagoval. Mysľou bol inde a okrem toho bar ani barmana nepoznal. Krčma Greene's Tavern bola jeden z tých staromódnych barov v tejto oblasti, ktoré čerpali z éry prohibície. Turisti sem chodievali radi, oddávali sa nostalgii, fotili sa pri popíjaní piva pod bdelým zrakom Ala Caponeho, ale pre Jacoba to bolo iba dočasné útočisko – prístav v búrke.

Barman mu pripísal pivo na účet a posunul mu pohár. Cez okraj pretiekla pena, no Jacob ho vzal a dychtivo zdvihol k perám. Pivo mu ovlažilo jazyk, pretieklo do hrdla a vtedy si uvedomil, že sa mu trasie ruka. Rýchlo položil pohár na bar.

Znenazdajky ho prepadla akási emócia – srdce sa mu rozbúšilo – a musel skloniť tvár k zemi, aby zamaskoval zmučený výraz.

„Vzchop sa,“ zašomral si podráždene popod nos.

Vedel, že reaguje neprimerane. Pri práci sa stretol s mnohými šokujúcimi udalosťami, hoci iba zriedka sa ocitol v centre búrky. Ešte teraz, hodinu ba i viac po stretnutí, sa usiloval pochopiť, čo sa vlastne udialo.

Tak dychtivo sa chcel dostať domov, že si nevšimol tú dievčinu, kým ju nezrazil na zadok. Kedysi na škole hrával americký futbal a neraz to využíval v rušných chicagských uliciach, keď sa s plecom napred predieral pomedzi davy. Tentoraz však zle odhadol útočnú líniu a zložil vystrašenú tínedžerku.

Hoci sa chcel stoj čo stoj dostať čo najskôr do West Townu, vychovali ho zdvihnúť ruku, keď bola vina na jeho strane. Preto sa uistil, že dievčine neublížil, a pomohol jej vstať. Potom sa pokúsil nadviazať s ňou rozhovor. Spočiatku sa zdalo, že je v poriadku, zahanbene zaševelila popod nos slová vďaky. Vzápätí to celé nabralo akýsi zvláštny kurz. Čo očakával? Vďačnosť? Ospravedlnenie? Dievčenský rumenec? Vedel, že je atraktívny muž – vysoký, dobre stavaný, s prívetivou tvárou –, a pri iných príležitostiach ženy v rozhovoroch s ním prejavovali príjemné rozpaky. Vo výraze tejto tínedžerky však nebadal podmanivý ostych – tvárila sa *zdesene*.

Ešte chvíľu jej čosi hovoril, no ona naňho iba nemo civela a triasla sa, tak to napokon ukončil a zutekal. Rozrušený a našťvaný jej nevďačnosťou sa ponáhľal svojou cestou. Nancy nebola doma – odcestovala na konferenciu v San Franciscu –, ale napriek tomu sa chcel vrátiť domov a hodiť tú čudnú príhodu za hlavu.

Predieral sa teda po North Michigan Avenue a uhýbal sa nemotorným turistom, čosi však upútalo jeho pozornosť.

Ktosi skríkol a spoza chrbta sa k nemu rýchlo približo-

vali kroky. Prudko sa obrátil – čo vlastne čakal? – a práve v tej chvíli sa naňho vrhla tá dievčina.

Jacob opäť zdvihol pohár k perám a dopil ďalšie veľké pivo.

Nasledujúce udalosti sa mu zliali do jednej machule. Dievčina ho chytila za pravú ruku, potom za chlopne kabáta, zúfalo sa ho snažila zmocniť a chrlila naňho prúd zmätených slov ako nejaká maniačka. Pokúsil sa vymaniť, no visela na ňom, preto ju silno odstrčil, no to ju ešte väčšmi rozhnevalo.

Rozkričala sa, vyhrážala sa mu, a tak si inštinktívne uvoľnil pravú ruku, aby ju udrel. Našťastie to nebolo treba, pretože zasiahla dvojica policajtov a dievčinu odtiahli. Stále sa nevzdávala a jačala na Jacoba, aj keď ju vliekli do pristaveného policajného auta.

Napravil si sako a odvrátil sa, nedokázal sa viac pozeráť na tú žalostnú scénu. Mladá dievčina už nepôsobila nahnevane ani ukrivdene.

Vyzerala ako nepríčetná.